II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 13 december 1974

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/14.650 — Bayerische Motoren Werke AG)

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(75/73/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op de artikelen 4 en 5,

Gezien de aanmelding, die de Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft te München op 31 januari 1963 overeenkomstig Verordening nr. 17 heeft verricht van de standaardovereenkomsten, die door haar bij de verkoop van haar produkten in Duitsland worden toegepast,

Gezien de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de aanmelding overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 98 van 16 november 1973,

Geraadpleegd het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17 op 26 september 1974,

I

1. Overwegende dat de Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft (BMW) met de door haar aangewezen Duitse groot- en rechtstreeks betrekkende handelaren verkoopovereenkomsten had gesloten in overeenstemming met de aangemelde standaardovereenkomsten ; dat zij de groot- en rechtstreeks betrekkende handelaren had verplicht, de contracten, die deze hunnerzijds met BMW-handelaren sloten, te baseren op bepaalde, eveneens aangemelde standaardovereenkomsten ; dat de contracten ten doel hadden, de afzet van BMW-automobielen, -onderdelen, -vervangingsonderdelen en accessoires alsmede de klantenservice voor deze contractsprodukten te bevorderen en de verkoop en service op contractsprodukten en bepaalde gebieden in Duitsland te concentreren ; dat de wederverkopers binnen de hun toegewezen gebieden (contracts-gebieden) een bepaalde bescherming genoten tegen verkopen van contractsprodukten door BMW en derden ; dat het de Duitse BMW-wederverkopers — evenals overigens ook alle buitenlandse BMW-wederverkopers — met name verboden was, nieuwe BMW-voertuigen naar het buitenland te leveren ; dat BMW wegens de uitvoerverboden op de gemeenschappelijke markt op 3 maart 1972 punten van bezwaar zijn medegedeeld ; dat BMW sindsdien van de toepassing van deze exportverboden heeft afgezien ;

2. Overwegende dat BMW in het kader van een wijziging van alle verkoopovereenkomsten op de gehele gemeenschappelijke markt de voor de Duitse BMW-wederverkopers geldende overeenkomsten reeds per 1 januari 1973 heeft gewijzigd ; dat zij sindsdien een standaardovereenkomst voor rechtstreeks betrekkende handelaren toepast en de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren er toe verplicht, bij het sluiten van overeenkomsten met BMW-handelaren het model van een handelarencontract toe te passen (nr. 12 van de standaardovereenkomst voor rechtstreeks

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

betrekkende handelaren) ; dat deze overeenkomsten in wezen gelijkluidend zijn ; dat naar aanleiding van de bekendmaking (1) op 16 november 1973, ingevolge artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17, de Commissie inzake deze standaardovereenkomsten opmerkingen zijn medegedeeld (zie sub 9) ; dat BMW, op grond van deze opmerkingen en het daarop aansluitende optreden van de Commissie ten aanzien van de uitlegging en toepassing van enige bepalingen van de standaardovereenkomsten aanvullende verklaringen ter aanmelding heeft ingediend en alle Duitse rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren en andere BMW-handelaren per circulaire in kennis heeft gesteld van de inhoud van deze verklaringen ;

Overwegende, dat blijkens de met de Duitse BMW-wederverkopers gesloten overeenkomsten thans nog uitsluitend de volgende verplichtingen bestaan ;

3. Overwegende dat iedere BMW-wederverkoper (rechtstreeks betrekkende BMW-handelaar of BMW-handelaar) binnen het hem toegewezen contractsgebied de belangen van BMW vertegenwoordigt, doch zijn zaak drijft op eigen naam en voor eigen rekening en risico ; (nrs. 2, 3.1, 3.2 eerste zin van de standaardovereenkomsten ; hierna hebben de in de tekst geciteerde nummers zonder verdere toevoeging betrekking op de nummers in de standaardovereenkomsten) ;

Overwegende dat hij zich tegenover zijn conractspartner (BMW of rechtstreeks betrekkende BMW-handelaar) verplicht,

i. zich binnen zijn contractsgebied te zullen inspannen voor de verkoop van tenminste zoveel contractsprodukten, als BMW in overleg met de rechtstreeks betrekkende handelaar op grond van een schatting van de behoeften, de verkoopmogelijkheden in het contractsgebied en de te verwachten service vaststelt (jaarlijks streefcijfer — nrs. 1, 3.1 en 6), en voorts maandelijks zijn afnameprognoses en vaste orders op te geven ;

ii. geen contractsprodukten te zullen verkopen aan niet door BMW erkende handelaren, tenzij het gaat om de verkoop van originele BMW-onderdelen voor reparatie (nr. 1.1, tweede zin) ;

iii. in een ander dan zijn eigen contractsgebied geen vestigingen of opslagplaatsen aan te houden en voor de afzet in dit gebied geen gebruik te maken van diensten van tussenpersonen, voorts in een ander dan zijn eigen contractsgebied geen reclame te maken of op andere wijze acquisitie te bedrijven, indien hij zijn voornaamste contractsverplichting, zich intensief in te spannen voor de afzet en de klantenservice in het contractsgebied, niet nakomt (nr. 1, 3.1 en 6) ; het staat hem in ieder geval vrij, in landelijke publiciteitsorganen b.v. met advertenties reclame te maken en de contractsprodukten in gebieden buiten zijn contractsgebied te verkopen (punt 3.2, tweede zin) ;

iv. in de volgende gevallen zonder toestemming van BMW geen produkten, die met BMW-produkten concurreren, rechtstreeks of indirect te verkopen :

— nieuwe motorrijtuigen van andere merken ;

— onderdelen, vervangingsonderdelen en accessoires van andere merken, voor zover het om de verkoop aan wederverkopers gaat ;

— andere dan BMW-onderdelen, die niet aan het kwaliteitsniveau van de BMW-onderdelen voldoen, voor zover het om de verkoop voor reparatie-doeleinden aan eindverbruikers gaat ; dit geldt niet voor onderdelen, die voor de veiligheid van een BMW-auto niet van bijzondere betekenis zijn ;

de toestemming kan, indien er zakelijk gemotiveerde gronden aanwezig zijn, niet worden geweigerd, waarbij met name ook gelet moet worden op de economische situatie van de BMW-wederverkoper ;

zonder toestemming van BMW geen andere automobielvertegenwoordigingen aan te nemen en daaraan rechtstreeks noch indirect deel te nemen ; ook deze toestemming kan, indien zakelijk gemotiveerde gronden aanwezig zijn, niet worden geweigerd ; de weigering dient echter schriftelijk te worden gerechtvaardigd en duidelijk te maken in hoeverre het beleid van BMW door het aannemen van een andere vertegenwoordiging ongunstig zou kunnen worden beinvloed (punt 3.6, 13.c van de overeenkomst met rechtstreeks betrekkende handelaren, resp. 3.6, 12.c van de handelarenovereenkomst alsmede de BMW-circulaire) ;

v. bij zijn reclame voor BMW de richtlijnen van BMW op te volgen en iedere BMW-reclame, waartegen BMW bezwaar maakt, onverwijld te beëindigen ; deze bevoegdheden van BMW hebben alleen betrekking op de aard van de reclame, waarmee de aandacht moet worden gevestigd op BMW-produkten en hun hoedanigheden, doch niet op opgaven van de BMW-wederverkopers terzake van prijzen en verkoopvoorwaarden (3.v en de BMW-circulaire) ;

vi. bij deelneming aan tentoonstellingen en beurzen vooraf toestemming aan BMW te vragen ; BMW kan deze toestemming weigeren, indien de deelneming van de BMW-wederverkoper aan een tentoonstelling of beurs

— de succesvolle deelneming van BMW aan de tentoonstelling of beurs in gevaar zou brengen, of

— inbreuk maakt op verplichtingen, die BMW heeft krachtens de bepalingen van het Bureau Permanent International des Constructeurs d'Automobiles (BPICA) (nrs. 6.3.2 en 13.c resp. 12.e alsmede de BMW-circulaire) ;

(1) PB nr. C 98 van 16. 11. 1973, blz. 5/6.

vii. zijn bedrijfsvoering qua uitrusting en opzet, alsmede qua technische en commerciële leiding te doen beantwoorden aan de eisen van BMW (nrs. 9 tot en met 11, 13 resp. 12.a), b) en d); richtlijnen van het BMW-handelarencontract voor de verstrekking van onderdelen en de servicerichtlijn voor BMW-contractspartners);

viii. een servicebedrijf te voeren, dat aan de eisen van BMW voldoet, en vakbekwaam, voortdurend bijgeschoold personeel in dienst te hebben (nrs. 6.2 en 7.2 alsmede de genoemde richtlijnen);

ix. overeenkomstig de door BMW opgestelde richtlijnen service te verlenen (nrs. 1.2 en 7), die het in ontvangst nemen van nieuwe BMW-auto's van transportondernemingen, hun opslag en aflevering aan de koper, de diverse onderhoudswerkzaamheden en het verlenen van hulp omvat (nr. 7.1; servicerichtlijn voor de BMW-contractspartner); een gratis controle uit te voeren bij de aflevering van een nieuw BMW-voertuig aan de klant (nr. 3.3 van de genoemde klantenservicerichtlijn);

x. tenminste een zodanige voorraad contractsprodukten aan te houden, dat aan de afzetverwachtingen in het contractsgebied kan worden voldaan (nrs. 6.1 en 7.1 alsmede de genoemde richtlijnen);

xi. de garantieverlening tegenover de koper op zich te nemen in overeenstemming met de door BMW gegeven garantie (nrs. 5.3, 5.3.1 en 5.3.2; 4 van de servicerichtlijn voor de BMW-contractspartner); de garantiewerkzaamheden voor iedere klant gratis uit te voeren, ook wanneer deze het BMW-produkt bij een andere BMW-handelaar in binnen- of buitenland heeft gekocht (nr. 4.6 van de garantierichtlijn voor BMW-contractspartners);

xii. BMW-merken in woord en beeld zonder toevoegingen en wijzigingen alleen te gebruiken op een wijze, die is gerechtvaardigd door de aard en omvang van de zaken en door de wijze waarop deze worden gedaan (nr. 6.4);

xiii. BMW alle gewenste inlichtingen over de bedrijfsomstandigheden te verstrekken en verslag uit te brengen over de verkoop, de marktsituatie, voorraden en vermoedelijke vraag (nr. 8 tweede zin 8.1 en 8.2; servicerichtlijn voor BMW-contractspartners);

4. Overwegende dat de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaar tegenover BMW voorts verplicht is,

i. zonder toestemming van BMW geen standaardovereenkomsten te sluiten met BMW-handelaren en met BMW-handelaren bestaande overeenkomsten niet te wijzigen of op te zeggen (nr. 12, eerste zin en 12.3, tweede zin, van het contract);

ii. op verzoek van BMW overeenkomsten te sluiten met door BMW geselecteerde handelaren (nr. 12, tweede zin) en voor hen het domein van werkzaamheden vast te stellen (nr. 12.1);

iii. met aangesloten handelaren gesloten standaardovereenkomsten op verlangen van BMW op te zeggen (nr. 12.3, eerste zin);

iv. er voor in te staan, dat de aangesloten handelaar een redelijke voorraad aanhoudt en behoorlijke service verleent (nr. 12.2 a) en b);

v. erop toe te zien, dat bedrijf en personeel in overeenstemming blijven met de totale omzet van de aangesloten handelaar (nr. 12.2.c);

5. Overwegende dat BMW zich tegenover de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaar en laatstgenoemde zich tegenover de BMW-handelaar verplicht,

i. contractsprodukten in het kader van de door BMW vastgestelde verkoop- en leveringsvoorwaarden en overeenkomstig de richtlijnen en leveringsvoorwaarden voor de verkoop van onderdelen te leveren (nr. 5);

ii. binnen het contractsgebied geen vestigingen op te richten, geen andere handelaren in te schakelen en het contractsgebied niet te wijzigen, zonder de rechtstreeks betrekkende of andere BMW-handelaar daarvan ten minste zestig dagen van tevoren op de hoogte te hebben gesteld en hem de gelegenheid te hebben gegeven, zijn mening te uiten over de voorgenomen organisatiemaatregelen (nr. 3.3).

6. Overwegende dat BMW zich tegenover de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaar verplicht,

i. zelf geen contractsprodukten rechtstreeks of indirect te verkopen of te leveren aan andere dan grote afnemers, overheidsinstanties, coureurs, buitenlandse toeristen, personeelsleden van BMW en haar dochtermaatschappijen (nr. 3.4);

ii. de garantie voor de contractsprodukten te verlenen conform de verkoop- en leveringsvoorwaarden, met name ook rechtstreeks jegens iedere BMW-handelaar (nr. 5.3); deze garantie door reparatie of vervanging van het defecte onderdeel uit te voeren (nr. 6.2 van de verkoop- en leveringsvoorwaarden) en de normale kosten voor het uitnemen en inbouwen alsmede de kosten van de goedkoopste verzending te dragen (nr. 6.3 van deze voorwaarden); de uitgaven van de BMW-wederverkoper voor garantie en dienstbetoon, onderverdeeld naar arbeidsprestatie, vervangen originele BMW-onderdelen en verrichtingen van derden te vergoeden (nrs. 4.7 tot en met 4.9 van de garantierichtlijn voor BMW-contractspartners);

7. Overwegende dat de standaardovereenkomsten een looptijd hebben van 5 jaar en door de vertegenwoordiger te allen tijde met een termijn van een half jaar, door de principaal bij aanwezigheid van een ernstige reden onmiddellijk, bij geringere overtredingen eerst zes maanden, na aanmaning met een termijn van 3 maanden kunnen worden opgezegd (nrs. 14 tot 17);

8. Overwegende dat inzake de feitelijke toepassing van de regelingen inzake de selectie (3.ii, v. tot viii, 4 en 5.ii) het volgende kan worden vastgesteld : de kwalitatieve minimumeisen, die BMW bij de selectie en gedurende de looptijd van de overeenkomst aan de BMW-wederverkopers stelt, worden gelijkmatig toegepast. Daarnaast voert BMW een kwantitatieve selectie uit bij de opneming van nieuwe wederverkopers in het Duitse verkoopnet en bij het aangaan van een nieuwe overeenkomst in aansluiting op een afgelopen contract van geval tot geval, waarbij erop wordt gelet of afzet en service naar haar mening daardoor kunnen worden bevorderd, en met name of het bedrijf van de kandidaat qua personeel en uitrusting zo is ingericht, dat hij aan de minimumverplichtingen tot bevordering van de afzet kan voldoen, en of hij, gezien de omzetverwachtingen en de reeds ingeschakelde BMW-wederverkopers, het ter vervulling van de verplichtingen noodzakelijke minimuminkomen kan bereiken ;

Overwegende dat BMW voorts verklaarde, dat zij van de haar bij overeenkomst gegeven machtiging, van haar wederverkopers inlichtingen te verlangen (zie boven 3.xiii), niet gebruik zal maken, om verkopen van contractsprodukten buiten het contractsgebied te verhinderen ;

9. Overwegende dat na de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de aanmelding ingevolge artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 (zie boven 2) twee nationale groothandelsassociaties, een internationale associatie van motorrijtuigenhandels- en reparatiebedrijven, een nationale automobielvereniging, alsmede een BMW-hoofdimporteur de Commissie hun opmerkingen hebben medegedeeld, die als volgt kunnen worden samengevat :

De onderdelen- en accessoiresgroothandel concurreert met BMW, zodat een te vergaand concurrentieverbod voor de BMW-wederverkopers de afzetmogelijkheden van deze groothandelaren zowel ten nadele van de verbruikers alsook van de leveranciers aan deze groothandelaren te zeer zou beperken, te meer waar vele leveranciers, gezien de inrichtings- en onderdelenbehoeften van de automobielfabrikanten, tevens aan dezen leveren en vaak zeer sterk economisch van hen afhankelijk zijn. Het zou de door BMW erkende wederverkopers althans moeten zijn toegestaan, via dochterondernemingen concurrerende produkten te verkopen ; hun verplichting tot het geven van inlichtingen aan BMW zou niet te ver mogen gaan ; het maken van reclame en de deelneming aan tentoonstellingen en beurzen zouden tussen dealer en principaal alleen kunnen worden gecoördineerd, doch niet afhankelijk moeten zijn van een beslissing van BMW ; de bevoegdheden van BMW bij de selectie van rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren en BMW-handelaren zouden te ver gaan. Bij de verkoop van BMW-produkten in andere landen van de Gemeenschap zou een aantal bepalingen, zoals door BMW in Duitsland worden toegepast, niet uitvoerbaar zijn ; dit zou met name voor het concurrentieverbod gelden ;

10. Overwegende dat de verkoopovereenkomsten met BMW-wederverkopers in de landen van de gemeenschappelijke markt behalve Duitsland geen onderwerp zijn van deze procedure ; dat in enige landen van de gemeenschappelijke markt, waar BMW haar produkten via eigen dochterondernemingen en niet via vrije invoer verkoopt, voor zover zulks gezien de omstandigheden van de markt, de nationale wetgeving en de regionale gebruiken mogelijk is, overeenkomstige standaardovereenkomsten als in Duitsland worden toegepast ;

II

11. Overwegende dat de door BMW aangemelde en tot 1972 toegepaste contracten met de Duitse BMW-groot- en rechtstreeks betrekkende handelaren en de overeenkomsten van deze laatsten met de aangesloten BMW-handelaren (zie boven 1 en 2) overeenkomsten waren, die onder artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag vielen ; dat met name het in deze contracten vervatte, aan de BMW-wederverkopers voor nieuwe BMW-voertuigen opgelegde, ook voor leveranties naar andere Lid-Staten geldende uitvoerverbod ertoe strekte en ten gevolge had, dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt werd beperkt en vervalst, en dit verbod de handel tussen Lid-Staten ongunstig kon beïnvloeden ;

12. Overwegende dat de in artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag gestelde voorwaarden voor een ontheffing ten gunste van deze overeenkomsten niet aanwezig waren ; dat wegens de uitvoerverboden een billijk aandeel van de verbruikers in de voordelen, die alleenverkoopovereenkomsten voor het overige met zich mee kunnen brengen, niet werd gewaarborgd ; dat door de uitvoerverboden een gebiedsbescherming werd bereikt, waardoor het mogelijk werd, in de verschillende landen van de gemeenschappelijke markt verschillende prijzen toe te passen ; dat de uitvoerverboden ook niet onmisbaar waren om de verdeling van de produkten en de produktie zelf te verbeteren ; dat dergelijke verbeteringen immers door middel van verkoopovereenkomsten met minder vergaande beperkingen kunnen worden bereikt ;

III

Overwegende dat de nieuwe versie van de contracten voor al dan niet rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren (zie boven sub 2 tot met 8) leidt tot overeenkomsten tussen ondernemingen, strekt tot een reeks mededingingsbeperkingen en -vervalsingen binnen de gemeenschappelijke markt en de handel tussen Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden ;

13. Overwegende dat de verplichtingen voor BMW-wederverkopers, een bedrijf van een bepaalde omvang te voeren (zie boven 3.vii en viii) de service overeenkomstig bepaalde richtlijnen van BMW te verlenen (zie boven sub 3.ix), een bepaalde voorraad contractsprodukten aan te houden (zie boven 3.x) en bij de wederverkoop aan eindverbruikers een aan de door BMW verleende overeenkomstige garantie te geven, (zie boven 3.xi) objectieve kwalificatiecriteria bevatten

en minimumverplichtingen zijn, die BMW op gelijke wijze tegenover de in Duitsland te selecteren en geselecteerde rechtstreeks betrekkende en andere BMW-handelaren toepast ; dat deze kwalificatieëisen en verplichtingen, hoewel zij de verlening van verdergaande en voor de cliëntele gunstige prestaties niet uitsluiten, toch leiden tot uitsluiting van ondernemingen, die bereid zijn BMW-produkten te verkopen, doch zich er niet toe willen verplichten, de door BMW verlangde, met de verkoop te verbinden aanvullende prestaties te leveren en de voorgeschreven service-instellingen op te zetten ; dat ervan moet worden uitgegaan, dat het totaal van de objectieve selectiecriteria en verplichtingen ook in merkbare omvang ondernemingen van de toelating als BMW-wederverkoper en de handel met BMW-produkten afhoudt ;

Overwegende dat, waar BMW in individuele gevallen ook ondernemingen die aan alle kwalitatieve selectiecriteria voldoen en bereid zijn, de minimumverplichtingen op zich te nemen (zie boven 8) van erkenning als BMW-wederverkopers uit kan sluiten, de werking van het BMW-verkoopsysteem, waardoor de mededinging met BMW-produkten beperkt wordt, nog verder reikt en tot een kwantitatieve selectie van de wederverkopers leidt ;

Overwegende dat de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren tegenover BMW ten aanzien van de keuze van BMW-handelaren, het sluiten, de wijziging en de opzegging van de standaardovereenkomst met dëzen, de vaststelling en de controle van de werkzaamheden van de BMW-handelaren bovendien verbintenissen zijn aangegaan (zie boven sub 4), die hen voor een eigen, van de oogmerken van BMW afwijkend afzetbeleid bij de inschakeling van handelaren weinig ruimte laat ; dat in de plaats van een veelvoud van eigen beslissingen inzake verkoop door de rechtstreeks van BMW betrekkende handelaren de van de verlangens van BMW afhankelijke selectieve keuze treedt ;

Overwegende dat er derhalve van moet worden uitgegaan, dat BMW de toegang tot de handel met BMW-produkten in alle distributiestadia kan beperken ;

14. Overwegende dat, daar noch de rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren noch de BMW-handelaren — afgezien van de verkoop van originele BMW-onderdelen voor reparatie — contractsprodukten aan niet door BMW erkende handelaren mogen verkopen, (zie boven sub 3.ii) alle niet bij de afzetorganisatie van BMW aangesloten vrije handelaren van de verkoop van nieuwe BMW-voertuigen volledig en van de verkoop van originele BMW-onderdelen worden uitgesloten voor zover zij deze niet zelf voor reparaties gebruiken doch alleen willen doorverkopen ; dat deze uitsluiting de vrije handelaren in alle landen van de gemeenschappelijke markt treft ;

15. Overwegende dat, in zoverre BMW zich tegenover haar rechtstreeks betrekkende handelaren heeft verplicht en deze zich jegens hun BMW-handelaren hebben verbonden, in het contractsgebied alleen onder bepaalde beperkingen (voorafgaande inlichting en gelegenheid tot standpuntbepaling) andere handelaren aan te stellen en het contractsgebied te wijzigen (zie boven sub 5.ii), potentiële contractspartners worden verhinderd, onverwijld en zonder raadpleging van de in het contractsgebied reeds erkende BMW-wederverkoper standaardovereenkomsten over de levering en de verkoop van BMW-produkten af te sluiten ; dat daarbij nog komt dat het BMW wordt bemoeilijkt, zonder meer vestigingen op te richten (zie boven sub 5.ii) en via deze onmiddellijk aan klanten te leveren en hen service te verlenen ;

16. Overwegende dat door de op BMW rustende verplichting, zelf of via haar dochterondernemingen alleen in bepaalde speciale gevallen contractsprodukten aan eindverbruikers te verkopen (zie boven sub 6.i), de verbruikers in de gehele gemeenschappelijke markt — afgezien van de eerder genoemde mogelijkheid voor BMW, in uitzonderingsgevallen via vestigingen te verkopen — geen mogelijkheid tot rechtstreeks betrekken van de produkten bij de fabrikant en diens dochterondernemingen meer hebben ;

17. Overwegende dat de verboden voor alle BMW-wederverkopers, in een ander dan het eigen contractsgebied vestigingen en opslagplaatsen aan te houden, zich daar van tussenpersonen te bedienen, en tenslotte het verbod, in een ander gebied reclame te maken of op andere wijze acquisitie te bedrijven, wanneer zij hun contractuele verplichting, zich intensief in te spannen voor de afzet en de klantenservice in het eigen contractsgebied, niet nakomen (zie boven 3.iii), dezen belemmeren in de volledig vrije ontplooiing van verkoopbevorderende maatregelen buiten hun contractsgebied, en derhalve ook jegens eindverbruikers en erkende BMW-wederverkopers in landen buiten Duitsland ;

18. Overwegende dat, daar de BMW-wederverkopers zonder toestemming van BMW geen andere automobielvertegenwoordigingen mogen aannemen en concurrerende produkten niet aan wederverkopers mogen verkopen, en daar zij als onderdelen, die voor de veiligheid van een BMW-voertuig van bijzondere betekenis zijn, alleen dan niet BMW-onderdelen mogen gebruiken en aan eindverbruikers verkopen, wanneer deze op het kwaliteitsniveau van BMW-onderdelen staan, (zie boven 3.iv) andere motorrijtuigen- en onderdelenfabrikanten en -leveranciers zich in zoverre niet van deze Duitse wederverkopers als tussenpersonen kunnen bedienen ;

19. Overwegende dat alle genoemde contractuele bepalingen (13 tot en met 18) ook de handel tussen de staten merkbaar kunnen beïnvloeden ; dat ten gevolge van de selectie (zie boven sub 13 tot 15) alle Duitse ondernemingen, die bereid zouden zijn BMW-produkten naar andere Lid-Staten uit te voeren, doch daartoe door BMW niet worden gemachtigd, worden belemmerd, aan afnemers in deze landen te leveren ; dat, daar BMW er ook zorg voor moet dragen, dat haar dochterondernemingen in andere Lid-Staten aan

eindverbruikers in Duitsland alleen in de voorziene uitzonderingsgevallen leveren (zie boven sub 16), in zoverre ook het handelsverkeer tussen Lid-Staten ongunstig wordt beïnvloed ; dat, aangezien de Duitse BMW-wederverkopers buiten hun contractsgebied en derhalve ook jegens eindverbruikers en erkende BMW-wederverkopers in andere Lid-Staten gehinderd worden in de ontplooiing van bepaalde afzetbevorderende maatregelen (zie boven sub 17) in zoverre ook de intensiteit van de handel met andere Lid-Staten wordt verminderd ; dat tenslotte ook het in beperkte omvang bestaande concurrentieverbod (zie boven sub 18) een beknottend effect voor het goederenverkeer tussen Lid-Staten heeft, daar de Duitse BMW-wederverkopers grotendeels als handelaren voor uit andere Lid-Staten afkomstige concurrerende produkten wegvallen, als wederverkopers van onderdelen overigens slechts alleen, voor zover het om veiligheidsonderdelen gaat en deze niet op het kwaliteitsniveau van BMW-onderdelen staan ;

Overwegende dat artikel 85, lid 1, derhalve van toepassing is op de BMW-standaardovereenkomsten ;

IV

Overwegende dat de standaardovereenkomsten bovendien verplichtingen behelzen, die normalerwijze geen, doch eventueel bij een bepaalde toepassing wel mededingingsbeperkende gevolgen in de zin van artikel 85, lid 1, hebben (zie in deze eveneens artikel 2, lid 2, van Verordening nr. 67/67/EEG van de Commissie [1]) ;

20. Overwegende dat de verplichting voor BMW-wederverkopers, de instructies van BMW ten aanzien van de reclame in acht te nemen, niet tot merkbare mededingingsbeperkingen leidt, zolang zij alleen beperkt is tot de wijze waarop reclame wordt gemaakt voor BMW-produkten en hun hoedanigheden ; dat de Commissie niet over gegevens beschikt, dat BMW deze bepaling in mededingingsbeperkende zin toepast, aangezien BMW in haar circulaire aan de BMW-wederverkopers uitdrukkelijk heeft verklaard, dat haar instructiebevoegdheid zich niet uitstrekt tot de door de BMW-wederverkopers opgegeven prijzen en verkoopvoorwaarden (zie boven 3.v) ;

Overwegende dat, voor zover BMW het recht heeft, de toestemming tot deelneming van BMW-wederverkopers aan een tentoonstelling of beurs onder de in de circulaire genoemde voorwaarden te weigeren (zie boven sub 3.vi), de Commissie zich een beslissing over de draagwijdte van deze clausule voorbehoudt in de procedure betreffende de door het Bureau Permanent International des Constructeurs d'Automobiles verrichte aanmelding van besluiten over de deelneming aan tentoonstellingen en beurzen (IV/417) ;

21. Overwegende dat de verplichting, op een bepaalde manier het BMW-handelsmerk te gebruiken (zie boven sub 3.xii), niet onder artikel 85, lid 1, valt ; dat immers het daaruit voortvloeiende verbod, dit merk op andere wijze te gebruiken, door de aan BMW toekomende merkenrechten wordt gedekt ;

22. Overwegende dat er voorts van moet worden uitgegaan, dat de verplichting voor BMW-wederverkopers, BMW over de algemene gang van zaken, de verkoop, de marktsituatie, de voorraden en de vermoedelijke behoeften verslag uit te brengen (zie boven sub 3.xiii), niet daarom reeds tot een mededingingsbeperking leidt, omdat BMW in het kader van deze informatie op de hoogte wordt gesteld van alle concurrentie tussen de BMW-wederverkopers onderling en van de verkoop van concurrerende produkten ; dat er tenslotte ook rekening mee moet worden gehouden of de opzeggingsmogelijkheid om ernstige reden, die BMW en zijn rechtstreeks betrekkende handelaren als principaal verkrijgen (zie hierboven sub 7) alsmede de mogelijkheden, het contractsgebied te wijzigen en daarin andere handelaren aan te stellen (zie boven sub 4 en 5.ii), het uitoefenen van economische druk toelaat, ten einde de BMW-wederverkopers verdergaande mededingingsbeperkingen op te leggen dan de letter van de overeenkomst toelaat ; dat zolang BMW geen aanbevelingen doet om van verkoop van contractsprodukten buiten het contractsgebied of van concurrerende produkten af te zien, noch voordelen verleent of nadelen toebrengt om deze doelstellingen te bereiken, niet kan worden gesteld dat de mogelijkheden waarover de principaal beschikt om informatie te verkrijgen, de overeenkomst op te zeggen en het contactsgebied te wijzigen een mededingingsbeperkende werking hebben (zie hierboven sub 8) ; dat de Commissie bij de huidige stand van zaken geen gegevens heeft voor een dergelijke aanwending van het BMW-verkoopsysteem ;

V

23. Overwegende dat de Commissie hier een beschikking moet geven over de vraag of voor het selectieve alleenverkoopsysteem van BMW, dat een partieel concurrentieverbod bevat, krachtens artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag ontheffing van het in artikel 85, lid 1, vervatte kartelverbod kan worden verleend ;

Overwegende dat zij er bij de beoordeling van het Duitse BMW-verkoopstelsel van uitgaat, dat dit zowel kan bijdragen tot de verbetering van de verdeling en de produktie van de goederen alsook tot bevordering van de technische vooruitgang ;

24. Overwegende dat de begrenzing van het aantal BMW-wederverkopers als economischer kan worden beschouwd, voor zover zij gegrond is op de minimumvereisten aan vakbekwaamheid die de wederverkopers bij de selectie en tijdens de samenwerking met BMW moeten bezitten ; dat op deze wijze bereikt wordt :

— dat de BMW-automobielen in technisch onberispelijke toestand worden in ontvangst genomen, opgeslagen en na een door BMW vastgestelde leveringscontrole aan de klanten worden geleverd (zie boven sub 3.vii — ix, 13),

— dat verzorging, onderhoud en herstel alsmede de garantiewerkzaamheden en allerlei dienstbetoon de verbruiker niet alleen in een voldoende geografische spreiding doch ook in de noodzakelijke

[1]) PB nr. 57 van 25. 3. 1967, blz. 849/67.

kwaliteit ter beschikking staan (zie boven 3 ix en xi alsmede 13),

— dat eventueel noodzakelijk wordende campagnes bij produktwijzigingen kunnen worden uitgevoerd (zie boven sub 3 ix en 13),

— dat voor de bovengenoemde verrichtingen de noodzakelijke technische voorzieningen ter beschikking staan en in samenwerking met BMW vakbekwaam opgeleid en bijgeschoold personeel aanwezig is (zie boven sub 3 vii en viii en 13),

— dat de voorraad een voldoende ruim en groot assortiment onderdelen omvat (zie boven sub 3 x en 13), en

— dat BMW uit de lopende verslagen van de door haar aangewezen wederverkopers snel en exact kennis krijgt van zich voordoende technische vraagstukken (zie boven sub 3 xiii en 22);

Overwegende dat BMW zich voorts nog heeft voorbehouden, kandidaten, die aan de objectieve selectiecriteria voor BMW-wederverkopers voldoen, in individuele gevallen ook nog op grond van overwegingen te selecteren, waarvoor geen abstracte, vaststaande objectieve en algemene selectiecriteria bestaan (zie boven sub 8 en 13); dat dit voorbehoud in dit geval kan worden geaccepteerd, voor zover het om de selectie van rechtstreeks betrekkende handelaren door BMW gaat; dat de mededingingsbeperkende invloed, die BMW zich ook voorbehoudt uit te oefenen met betrekking tot de selectie van BMW-handelaren door rechtstreeks van BMW betrekkende handelaren, gericht is op de rationalisatie, omdat BMW-handelaren rechtstreeks samenwerkt, met het doel de service te verbeteren;

Overwegende dat de Commissie in de voortdurende samenwerking tussen BMW en haar wederverkopers, die het verstrekken van gewone verkoopprestaties te boven gaat, in dit speciale geval de rechtvaardiging van het selectieve afzetstelsel ziet; dat ervan kan worden uitgegaan dat dit stelsel de afzet van BMW-voertuigen en BMW-onderdelen alsmede de service rationaliseert en gunstiger gevolgen voor de verbruikers heeft dan een vrije verkoop zonder een dergelijke samenwerking bij de service; dat een auto voortdurend onderhoud door daarin gespecialiseerde serviceondernemingen vereist, omdat zij een consumptiegoed is met een beperkte levensduur, van aanzienlijke waarde en gecompliceerde techniek, waarvan het gebruik voor leven, gezondheid, have en goed gevaarlijk is en het milieu verontreinigt; dat het derhalve van betekenis is dat de speciale en actuele kennis van de fabrikant, die hij bij de constructie en fabricage van het voertuig verkregen heeft, bij de service benut worden; dat BMW daarbij bovendien, dank zij de voortdurende samenwerking, de ervaringen van haar rechtstreeks betrekkende en andere handelaren voor de uitwerking van de servicehandleiding en de inrichtings- en scholingsrichtlijnen kan benutten, alsmede indirect voor verbeteringen van de constructie van de voertuigen kan gebruiken;

25. Overwegende dat de beperkingen, die BMW t.a.v. haar rechtstreeks betrekkende handelaren en deze t.a.v. hun aangesloten BMW-handelaren betreffende de inschakeling van andere handelaren en de wijziging van het contractsgebied hebben aanvaard (zie boven sub 5 ii en 15) het aangaan van overeenkomsten met rechtstreeks betrekkende en andere handelaren niet uitsluiten maar enkel ten behoeve van de reeds erkende BMW-wederverkopers vertragen, ten einde dezen de gelegenheid te bieden eventueel opgetreden tekortkomingen bij hun verkoopactiviteiten te verhelpen, zodat het voor BMW of haar rechtstreeks betrekkende handelaren niet meer noodzakelijk is rechtstreeks betrekkende of andere handelaren buiten de reeds geselecteerde groep in te schakelen of de contractsgebieden te wijzigen; dat deze bepaling met de clausules betreffende de selectie in een nauw zakelijk verband staat en door dezelfde overwegingen als de selectie gerechtvaardigd wordt (zie boven sub 24);

26. Overwegende dat de verplichting voor BMW om in principe geen contractsprodukten aan eindverbruikers te verkopen (zie boven 6 i en 16) de werkverdeling bij de afzet tussen BMW en de handelaren bepaalt; dat BMW daardoor de mogelijkheid verkrijgt haar verkoopsactiviteit te concentreren zonder een groot aantal zakelijke relaties te moeten onderhouden; dat wordt aangenomen, dat de afzet door de geselecteerde handelaren hierdoor wordt gestimuleerd en derhalve gerationaliseerd;

27. Overwegende dat de beperkingen, die BMW-wederverkopers bij de ontplooiing van bepaalde afzetbevorderende maatregelen buiten hun contractsgebieden worden opgelegd (zie boven sub 3 i, 3 iii en 17) eveneens tot de concentratie van hun verkoopinspanningen en tot de rationalisatie bijdragen, doordat zij deze wederverkopers aanzetten hun actie in eerste instantie op de potentiële vraag binnen hun gebied te richten, zonder de door verbruikers aan andere BMW-wederverkopers buiten hun gebied gewenste leveranties van BMW-produkten te verhinderen;

28. Overwegende dat het feit, dat BMW-wederverkopers geen handel in concurrerende produkten mogen drijven — in de gevallen dat BMW de toestemming daartoe kan weigeren — er weliswaar toe leidt, dat leveranciers van automobielen, onderdelen en accessoires van andere merken dan BMW deze ondernemingen in de regel — uitzonderingen daargelaten — niet als tussenpersonen kunnen inschakelen (zie boven sub 3 iv en 18); dat evenwel ook in deze de voordelen van deze regeling overwegen; dat, daar de erkende BMW-wederverkopers zich bij hun streven naar de verkoop van motorrijtuigen en onderdelen principieel op BMW-produkten moeten concentreren, mag worden verwacht, dat de BMW-automobielen en -onderdelen met technisch deskundig advies worden aangeboden en dat de mededinging tussen de produkten van de verschillende automobiel- en onderdelenfabrikanten in het handelsstadium wordt versterkt;

29. Overwegende dat in het onderhavige geval kan worden aangenomen, dat een billijk aandeel aan de verbeteringen en stimulansen die de BMW-standaardovereenkomsten met zich meebrengen, aan de verbruikers ten goede komt ; dat de mededingingsbeperkende maatregelen (zie boven sub 24 tot 28) enerzijds tot voordelen voor de verbruikers leiden door het verstrekken van deskundig advies aan de cliëntele en de verbeterde serviceverlening ; dat zij anderzijds voldoende concurrentie in de BMW-handelsstadia laten bestaan, waardoor er een druk blijft tot het doorgeven van de uit de rationalisatie voortkomende winst aan de verbruikers ; dat deze concurrentie wordt gegarandeerd door het feit, dat het de verbruikers vrij staat, bij BMW-wederverkopers overal op de gemeenschappelijke markt contractsprodukten in te kopen en klantenservice te verlangen, en dat het de BMW-wederverkopers vrij staat, contractsprodukten niet alleen bij de voor hun gebied bevoegde BMW-wederverkopers doch ook bij een andere BMW-wederverkoper in te kopen, en wel overal op de gemeenschappelijke markt (zie sub 27) ; dat dit ook geldt voor de vrijheid van de verbruikers, bij BMW-verkopers onderdelen van andere merken te kiezen, met uitzondering van die, welke voor de veiligheid van de BMW-automobiel van bijzondere betekenis zijn en die niet op het kwaliteitsniveau van BMW-onderdelen staan (zie boven sub 28) ;

30. Overwegende dat de beperkingen, die aan de bij standaardovereenkomsten betrokken partners worden opgelegd, ook voor de verwezenlijking van de genoemde verbeteringen en stimulansen onmisbaar worden geacht ;

Overwegende dat de regelingen inzake de selectieve verkoop (zie boven 24 en 25) onmisbaar zijn omdat aan een permanente samenwerking tussen BMW en de wederverkopers om economische redenen grenzen zouden zijn gesteld indien BMW samenwerking zou moeten aangaan met iedere handelaar, die bereid zou zijn de contractsprodukten te verkopen en de daarmee verbonden prestaties voor, bij en na de verkoop aan klanten te verrichten ; dat aan de minimumeisen, die BMW aan de service stelt, niet zou moeten worden voldaan, doordat BMW alleen bij de levering van de contractsobjecten klantendienstinstructies voor iedere wederverkoper zou geven ; dat BMW overigens aan verbruikers, die voor hun BMW-voertuig gebruik willen maken van de dienstverlening van vrije garagebedrijven, de mogelijkheid daartoe heeft opengelaten ; dat deze garagebedrijven bij alle BMW-wederverkopers in hun behoeften aan BMW-onderdelen kunnen voorzien ; overwegende dat de oprichting door BMW met de medewerking van geselecteerde wederverkopers van een service-apparaat voor het eigen merk, de service door derde, vrije serviceondernemingen voor BMW-voertuigen niet uitsluit ; dat BMW door de selectieve aard van het systeem enkel waarborgt, dat parallel aan het service-aanbod door derden, service ter beschikking staat die ingevolge de samenwerking tussen BMW en haar al dan niet rechtstreeks betrekkende BMW-handelaren ook die prestaties omvat, die BMW voor de verzorging en de veiligheid van de door haar gefabriceerde voertuigen noodzakelijk acht ; dat aangezien de verbruikers bij de aankoop van BMW-produkten binnen de gemeenschappelijke markt volledige bewegingsvrijheid hebben en daarbij ook ondernemingen kunnen inschakelen die voor hen optreden, de met de selectieve afzet verbonden beperkingen ook wat dat betreft tot het onmisbare beperkt zijn ;

Overwegende dat het principiële verbod voor BMW, aan eindverbruikers te verkopen (zie boven sub 26) en de beperkingen, die BMW-wederverkopers bij de ontplooiing van bepaalde afzetbevorderende maatregelen buiten hun contractsgebied worden opgelegd (zie boven sub 27) eveneens onmisbaar zijn, omdat op grond van dergelijke beperkingen een grotere stimulans voor een intensieve afzetbevordering in het eigen contractsgebied kan worden verwacht ; dat ook de verplichting voor BMW-wederverkopers, zich binnen hun contractsgebied in te spannen voor de verkoop van minimumhoeveelheden, die door BMW in overleg met de rechtstreeks betrekkende handelaar op grond van ramingen worden vastgesteld (zie boven sub 3 i, 17 en 27) niet boven het strikt noodzakelijke uitgaat ; dat bij de vergelijking tussen de geraamde en werkelijke afzetcijfers de contractsprodukten, die door de BMW-wederverkoper niet van zijn principaal werden betrokken, mede in aanmerking worden genomen ; dat hij zijn koop-en afnameverplichtingen jegens zijn principaal maandelijks moet concretiseren en tegelijkertijd maandelijkse verkoopramingen moet overleggen (zie boven 3 i) ; dat hij in deze ramingen de hoeveelheden kan opnemen, die hij verwacht buiten zijn contractsgebied te kunnen afzetten ;

Overwegende dat het concurrentieverbod (zie boven sub 28) eveneens tot het strikt noodzakelijke is beperkt ; dat aan BMW-wederverkopers weliswaar in die gevallen, waar BMW de toestemming daartoe kan weigeren de verkoop van nieuwe motorrijtuigen van andere merken, de verkoop van onderdelen van andere merken aan wederverkopers en de verkoop aan eindverbruikers is verboden van onderdelen die voor de veiligheid van de BMW-auto van bijzondere betekenis zijn en die het kwaliteitsniveau van BMW-onderdelen niet bereiken ; dat de BMW-wederverkopers echter de principaal om een versoepeling van dit concurrentieverbod kunnen verzoeken, indien zij zulks objectief kunnen rechtvaardigen (zie boven sub 3 iv) ; zij in dergelijke gevallen aanspraak kunnen maken op toestemming voor de verkoop van concurrerende produkten, die de verkoop van BMW-produkten het minst storen ; dat voorts het concurrentieverbod niet geldt voor de verkoop aan eindverbruikers van accessoires van andere merken, die voor de veiligheid van de BMW-auto niet van bijzondere betekenis zijn ; dat ook de verkoop van onderdelen van andere merken aan eindverbruikers en het gebruik daarvan voor reparaties niet wordt beperkt, wanneer deze op het kwaliteitsniveau van BMW-onderdelen staan ; dat een zodanig beperkt concurrentieverbod voldoende afzetmogelijkheden laat aan de aanbieders

van accessoires en onderdelen van andere merken, zonder dat de kwaliteit van de service van BMW-wederverkopers daardoor ongunstig wordt beïnvloed ;

31. Overwegende dat de standaardovereenkomsten van BMW de daarbij betrokken ondernemingen geen mogelijkheden bieden voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ; dat zij namelijk enerzijds BMW-auto's betreffen, die met een reeks andere auto's overal op de gemeenschappelijke markt concurreren, terwijl anderzijds reeds is uiteengezet, (zie boven sub 29 en 30), dat ook in de BMW-handelsstadia mededinging met BMW-produkten en concurrerende produkten blijft bestaan ;

Overwegende dat BMW in Duitsland bij geen van de door haar op de markt gebrachte personenvoertuigen — zelfs bij een nauwe marktafbakening — een marktaandeel heeft, dat de mededinging voor een wezenlijk deel van de goederen uitsluit ; dat de Commissie in verband hiermee heeft moeten nagaan, of het feit, dat BMW bij motorrijwielen voor de categorieën boven de 250 cc in Duitsland een aanzienlijk marktaandeel heeft de ontheffing in de weg staat ; dat van de in Duitsland in 1972 geregistreerde toelatingen van motorrijtuigen van 250 cc en meer ca. 32 % BMW-motorrijwielen waren ; dat BMW in 1973 197 446 automobielen en 20 856 motorrijwielen produceerde en 193 978 automobielen en 19 918 motorrijwielen afzette, terwijl zij bij de auto's een omzet bereikte van 1 040 000 000 DM en bij de motorrijwielen van 79 035 000 DM ; dat van BMW, gezien de geringere betekenis van de motorrijwielenafzet in vergelijking met die van personenauto's en wegens de nauw aansluitende afzet- en servicemethoden voor deze produkten, geen ander verkoopsysteem voor de verkoop van motorrijwielen kan worden verlangd, aangezien BMW ook bij motorrijwielen in Duitsland en nog meer in de andere landen van de gemeenschappelijke markt met een duidelijke concurrentie heeft te kampen ;

Overwegende dat daarmee aan alle voorwaarden van artikel 85, lid 3, is voldaan.

VI

32. Overwegende dat het tijdstip, waarop de verklaring overeenkomstig artikel 85, lid 3, voor de nieuwe standaardovereenkomsten in werking treedt, krachtens artikel 6, lid 1, van Verordening nr. 17 kan worden vastgesteld op 1 januari 1973 ; dat immers BMW deze door de vroegere aanmelding gedekte standaardovereenkomsten sinds die datum aanwendt ;

33. Overwegende dat de looptijd van de nieuwe standaardovereenkomsten op 31 december 1977 eindigt ; dat het dienstig is, de geldigheidsduur van de verklaring overeenkomstig artikel 85, lid 3, ingevolge artikel 8, lid 1, van de Verordening nr. 17 op 31 december 1977 vast te stellen opdat de Commissie de weerslag van het BMW-verkoopstelsel in al zijn aspecten opnieuw kan nagaan en beoordelen ;

34. Overwegende dat BMW de oude overeenkomsten conform artikel 5, lid 1, tweede zin, vóór 1 februari 1963 heeft aangemeld ; dat deze niet aan de voorwaarden van toepassing van artikel 85, lid 3, (zie boven sub 11 en 12) voldeden ; dat BMW de nieuwe standaardovereenkomsten echter zodanig heeft gewijzigd (zie boven sub 1 en 2) dat deze thans voldoen aan de voorwaarden van artikel 85, lid 3 ; dat de Commissie overeenkomstig artikel 7, lid 1, van Verordening nr. 17 de periode kan vaststellen, waarop het verbod van artikel 85, lid 1, van toepassing is ; dat, daar BMW van een handhaving van de uitvoerverboden heeft afgezien sinds het duidelijk is, dat voor haar in de automobielsector geen sprake kan zijn van een ontheffing, thans de voorwaarden bestaan, op grond waarvan de Commissie kan bepalen, dat het verbod vanaf de inwerkingtreding van Verordening nr. 17 op 13 maart 1962 tot 1 januari 1973, het tijdstip van de vervanging van de vroegere door de nieuwe standaardovereenkomsten, niet van toepassing is ;

35. Overwegende dat aan de beschikking bepaalde voorwaarden moeten worden verbonden, opdat de Commissie steeds in staat is te beoordelen, of de toegang tot de verkoop van motorrijtuigen, onderdelen en accessoires onredelijk wordt belemmerd ten gevolge van het BMW-verkoopsysteem en of BMW in het kader van de samenwerking met de geselecteerde wederverkopers de mededinging in een de inhoud van de verkoopovereenkomsten overschrijdende wijze heeft belemmerd ; dat de Commissie derhalve jaarlijks verslag moet worden uitgebracht over de gevallen waarin BMW verzoeken om verkoopovereenkomsten heeft afgewezen en tot opzeggingen en wijzigingen is overgegaan en in welke gevallen BMW aan haar wederverkopers de toestemming voor de verkoop van concurrerende produkten heeft geweigerd ; dat deze beschikking in zoverre berust op artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

De bepalingen van artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap worden uit hoofde van het in artikel 85, lid 3, bepaalde buiten toepassing verklaard voor de door de Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft vastgestelde en sinds 1 januari 1973 volgens uniforme versies in Duitsland toegepaste overeenkomsten met al dan niet rechtstreeks betrekkende handelaren.

Deze verklaring is geldig van 1 januari 1973 tot en met 31 december 1977.

Artikel 2

Het in artikel 85, lid 1, vervatte verbod geldt gedurende de periode van 13 maart 1962 tot 1 januari 1973 niet voor de door Bayerische Motoren Werke vastgestelde en volgens uniforme versies in Duitsland toe-

gepaste overeenkomsten met groothandelaren en al dan niet rechtstreeks betrekkende handelaren.

Artikel 3

De Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft wordt de verplichting opgelegd de Commissie jaarlijks, en wel voor het eerst op 31 december 1975 verslag uit te brengen over de gevallen,

— waarin zij Duitse BMW-wederverkopers de toestemming voor de verkoop van concurrerende produkten heeft geweigerd ;

— waarin zij verzoeken om het sluiten van verkoopovereenkomsten in Duitsland heeft afgewezen of is overgegaan tot opzeggingen en wijzigingen daarvan.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de Bayerische Motoren Werke Aktiengesellschaft, Petuelring 130, te 8 München 40.

Gedaan te Brussel, 13 december 1974.

Voor de Commissie

De Voorzitter

François-Xavier ORTOLI